

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-10-25

Vår referens

Shoshana Iten

Planerare

shoshana.iten@malmö.se

Malmöinitiativet uträtta rättorna i Malmö stad EF20240061

TN-2024-1551

Sammanfattning

Det har inkommit ett Malmöinitiativ om att utrota rättorna i staden med rättgift. Malmö stad använder andra metoder såsom förebyggande åtgärder och mekaniska fällor i första hand eftersom rättgift kan leda till primär och sekundärförgiftning för människor och miljön.

Förslag till beslut

Tekniska nämnden föreslås besluta

att godkänna förvaltningens förslag till yttrande, samt

att avslå Malmöinitiativet.

Beslutsunderlag

- Malmöinitiativet uträtta rättorna i Malmö stad EF20240061
- G-Tjänsteskrivelse TNAU 241112 Malmöinitiativet uträtta rättorna i Malmö stad
- Förslag till yttrande TNAU 241112 Malmöinitiativet uträtta rättorna i Malmö stad

Beslutsplanering

Tekniska nämndens arbetsutskott 2024-11-12

Beslutet skickas till

Malmöinitiativet

Ärendet

Tekniska nämnden ansvarar för rättbekämpning på marken som fastighets- och gatukontoret sköter. Malmö, som många andra städer i världen, har rättor som har

anpassat sig till hur vi lever eftersom det finns tillgång till mat, vatten och boplatser. Arbetet för att minska bestånd handlar främst om förebyggande åtgärder, löpande bekämpning med mekaniska fällor samt särskilda insatser på specifika platser där beståndet riskerar eller har blivit en sanitär olägenhet. Mest fokus ligger på det förebyggande arbetet så att råttbeståndet inte ökar eller kan återetablera sig efter en sanering, samt löpande mekanisk bekämpning.

Det finns olika anledningar till att gift, eller kemiskt bekämpningsmedel, inte används i vanliga fall. Malmö stad har ett avtal med skadedjursentreprenör som ansvarar för att kemiska produkter uppfyller krav innan de används i uppdraget. För att följa lagstiftningen kring användning av kemisk bekämpning krävs försiktighetsåtgärder för att skydda människors hälsa och miljön. I första hand ska metoder med minst miljöpåverkan användas. Detta innebär oftast användning av fällor, så kallad mekanisk bekämpning. Beroende på resultat efter utförd sanering kan eventuell annan metod användas. Utplacering av kemiska bekämpningsmedel mot råttor måste göras på ett sådant sätt att barn, husdjur, fåglar eller vilda djur inte kan komma åt dem. Vid sanering där barn vistas ska särskild hänsyn tas till deras säkerhet, intressen och behov. På ytor som fastighets- och gatukontoret ansvarar för är det ofta svårt att säkerställa att människor och miljön inte kommer att påverkas negativt genom primär- eller sekundärförgiftning. Det finns olika ämnen som är godkända av EU men alla medför risker för sekundärförgiftning för fåglar, katter och andra djur. Ett djur som har konsumerat gift kan sprida det till andra djur eller till miljön eftersom den ofta dör på en annan plats än där den fick i sig giftet. Ett av Malmös miljömål är att minska malmöbornas exponering för skadliga kemiska ämnen. Vissa ämnen är svårnedbrytbara och kan dessutom ha hormonstörande egenskaper som också är svåra att spåra när de har hamnat i naturen.

Utöver dessa avvägningar finns även en etisk aspekt med användning av gift. Gift innebär i många fall ett långt lidande då det kan ta dagar för ett djur att dö efter det har ätit gift. Det mest effektiva och humana sättet att döda råttor är genom fällor godkända av Naturvårdsverket samt andra fångstmetoder som dödar djuren så snabbt som möjligt. Gift ska bara användas ifall alla andra metoder och åtgärder har implementerats utan resultat och efter en riskbedömning.

Problematiken med råttor i Malmö är kopplad till olika faktorer såsom avfallshantering, renhållning, nedskräpning, grävningar, dumpningar samt matning av djur. Oftast krävs det åtgärder från olika aktörer inom ett problemområde för att minska problemet. Utöver betesstationer med mekaniska fällor har vissa områden spärrats av för att gräva och fånga in råttor som sedan avlivas på ett snabbt sätt. Även nya metoder testas såsom fällor under papperskorgar och råttjakt med hundar. Beteendekampanjer, förbättring av utrustning, renhållning och samverkan med olika aktörer för att tackla problem i ett

område är några fler metoder som används för att minska råttbeståndet. Råttor har anpassat sig till urbana miljöer. Så länge det finns tillgång till matrester, boplatser och vatten kommer råttorna att finnas i stan. Fastighets- och gatukontoret arbetar kontinuerligt för att minska beståndet av råttor i Malmö men vi kommer aldrig bli av med dem helt. Det är ett komplext problem som kräver olika strategier och metoder.

Ansvariga

Lars Johansson Enhetschef
Andrew Roberts Avdelningschef
Tobias Nilsson Direktör